



REGERINGSKANSLIET

Rådspromemoria

2017-05-29

Justitiedepartementet

*Straffrättsenheten***Rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 8-9 juni 2017**

Dagordningspunkt 7

Rubrik: Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om straffrättsliga åtgärder mot penningtvätt.

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument inför behandlingen i rådet.

Tidigare dokument:

- Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om straffrättsliga åtgärder mot penningtvätt (KOM 2016(826))
- Faktapromemoria 2016/17:FPM56 om ett straffrättsligt direktiv om penningtvätt.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: –

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Information om direktivförslaget och regeringens inställning till detta har lämnats till justitieutskottet den 16 februari 2017.

Bakgrund

Som en del av åtgärdsplanen för förstärkning av kampen mot finansiering av terrorism (KOM (2016)50) beslutade kommissionen den 21 december 2016 om ett förslag till direktiv om åtgärder mot penningtvätt på straffrättens område. Möten med rådsarbetsgruppen (DROIPEN) har hållits under våren 2017. Förhandlingarna, som avslutades den 10 maj, har inte inneburit några svårigheter för svensk del.

Vid rådsmötet den 8-9 juni 2017 kommer beslut om allmän inriktning att fattas.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslaget grundar sig på artikel 83.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF). Det ska antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet enligt artikel 294 EUF, vilket innebär att rådet beslutar med kvalificerad majoritet och att Europaparlamentet är medbeslutande.

Svensk ståndpunkt

Arbetet mot grov och organiserad brottslighet är en högt prioriterad fråga för regeringen. En modern och effektiv straffrättslig lagstiftning mot penningtvätt som syftar till att förhindra eller försvåra för kriminella och terrorister att finansiera sin verksamhet är en viktig del i detta arbete. Regeringen ser, i likhet med kommissionen, en risk med att lagstiftningen i vissa avseenden ser olika ut i EU:s medlemsstater. Regeringen välkomnar därför kommissionens initiativ och ställer sig positiv till etablering av miniminivåer för kriminalisering av penningtvättsbrott. Avsikten är att direktivet ska skapa ett verkligt mervärde i form av bl.a. förbättrade möjligheter till effektivt gränsöverskridande samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter. Regeringen har bevakat att direktivet utformats med beaktande av grundläggande rättssäkerhetsprinciper och att det i övrigt får en utformning och räckvidd som är rimlig.

Europaparlamentets inställning

Europaparlamentets ståndpunkt är ännu inte känd.

Förslaget

Vid rådsmötet kommer en allmän inriktning att beslutas.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Penningtvätt är i Sverige straffbart genom lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott som trädde i kraft den 1 juli 2014 (prop. 2013/14:121). Genom de lagändringar som då gjordes bedömdes Sverige leva upp till de krav som ställs enligt Warszawakonventionen. Enligt denna lagstiftning döms den som vidtar vissa åtgärder med egendom i syfte att dölja att egendomen härrör från brott eller brottslig verksamhet eller i syfte att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig egendomen eller dess värde, för penningtvättsbrott. För penningtvättsbrott döms även den som, utan att åtgärden har ett sådant syfte, otillbörligen främjar möjligheterna för någon att omsätta pengar eller annan egendom som härrör från brott eller brottslig verksamhet. Vidare gör sig den som i näringsverksamhet eller såsom led i en verksamhet som bedrivs vanemässigt eller i större omfattning medverkar

till en åtgärd som skäligen kan antas vara vidtagen i sådant syfte, för näringspenningtvätt. För penningtvättsbrott döms till fängelse i högst två år och för grovt penningtvättsbrott döms till fängelse mellan sex månader och sex år. I ringa fall döms för penningtvättsförseelse till böter eller fängelse i högst sex månader.

Alla brott som kan ge upphov till utbyte kan utgöra förbrott till penningtvättsbrott. Även brott som har begåtts utomlands och som inte utgör ett svenskt brott, men som motsvarar ett svenskt brott, kan utgöra förbrott till penningtvättsbrott. Straffansvaret omfattar även den som tvättar vinster från egen brottslighet (självtvätt). Försök, förberedelse och stämpling till brott som inte är ringa samt anstiftan och medhjälp till penningtvättsbrott är straffbart.

Direktivförslaget baseras i huvudsak på Warszawakonventionen. I några avseenden går det dock längre än gällande internationella krav. Detta avser krav på vilka brott som ska anses utgöra förbrott till penningtvättsbrott, vilka åtgärder med brottsutbytet som ska vara kriminaliserade, krav på kriminalisering av självtvätt samt minimikrav avseende påföljder. Även om en närmare analys av direktivet är nödvändig är regeringens preliminära bedömning att svensk lagstiftning i huvudsak motsvarar de krav som direktivet ställer.

Ekonomiska konsekvenser

Kommissionen har angett att förslaget inte har några omedelbara konsekvenser för EU:s budget.

Såvitt kan bedömas kommer direktivet inte att få några budgetära konsekvenser som inte kan finansieras inom befintliga budgetramar.